

STRATEGIE ŘEŠENÍ SPJ

ZŠ PUSTIMĚŘ

Realizace **Strategie řešení SPJ** vychází z těchto dokumentů:

- zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání
- zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č.j.21291/2010-28
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013-2018
- Metodický pokyn MŠMT č. j. 10 194/2002-14

Preventivní výchovně vzdělávací působení je neoddelitelnou součástí výuky a života školy. Každodenní život školy musí dětem umožňovat osvojit si kompetence zdravého životního stylu, které jsou nejúčinnějším preventivním nástrojem. Mezi nejdůležitější úkoly patří analýzy osobnosti jedince, společenských vlivů formujících osobnost a konkrétní sociální situace dítěte.

Při uplatňování efektivní primární prevence je třeba mít stále na mysli, že neexistují rychlá, okamžitá a současně efektivní řešení. To, že nelze realizaci prevence okamžitě vyhodnotit a zjistit její okamžitou účinnost, je problémem, se kterým se potýkají všichni, kteří na ni kladou důraz.

Aby prevence byla účinná, je nutná komplexní realizace preventivních aktivit.

Základní aktivity v rámci MPP:

- systémové vzdělávání školního metodika a dalších pedagogických pracovníků v metodikách preventivní výchovy

- systémové zavádění etické a právní výchovy, výchovy zdravého životního stylu do výuky jednotlivých předmětů, ve kterých ji lze uplatnit
- uplatňování různých forem a metod působení na jednotlivce a skupiny dětí a mládeže, zaměřeného na podporu rozvoje osobnosti a sociálního chování
- vytváření podmínek pro aktivní a smysluplné využití volného času
- spolupráce s rodiči a osvětová činnost pro rodiče v oblasti zdravého životního stylu
- průběžné sledování konkrétních podmínek a situace ve škole z hlediska rizik výskytu sociálně patologických jevů a uplatňování různých forem a metod umožňujících včasné zachycení ohrožených dětí
- diferencované uplatňování preventivních aktivit a programů speciálně zaměřených na jednotlivé rizikové skupiny
- poskytování poradenských služeb metodika a výchovné poradkyně

I. Směrem k žákům

Oblast výchovně vzdělávací

I.1. Obsah výuky

I. stupeň

V hodinách prvouky, Člověk a jeho svět, tělesné výchovy, výtvarné výchovy a dalších předmětů si žáci osvojují zásady zdravého životního stylu. Žáci mají znalost v oblasti upevňování zdraví. Znají činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví zařadit do denního režimu. Žáci dokáží pojmenovat zdravotní rizika návykových látek. Žáci znají jednoduché způsoby odmítání.

Je nutno seznámit je se zákony o zákazu požívání alkoholu a kouření. Umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti.

Mají povědomost o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých, (šikana, násilí, zastrašování) je protiprávní.

Zodpovídají učitelé 1.stupně

II. stupeň

Žáci těchto věkových kategorií již mají vštěpeny základy zdravého životního stylu, které je třeba i nadále neustále prohlubovat a stavět na nich další principy, potřebné k životu bez negativních závislostí. Cílem této věkové kategorie je vytvářet pozitivní postoje ke zdravému životnímu stylu a rovněž položit základy právního povědomí v oblasti sociálně patologických jevů. Dosah této problematiky sahá za hranice jednotlivých ročníků a ty spolu prolínají.

Mají vědomí o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých (šikana, násilí, rasismus, xenofobie,..), je protiprávní.

Mají vědomí práva a povinnosti. Žáci znají základní způsob odmítání návykových látek. Dokáží řešit spory bez násilí. Znají vhodné způsoby jednání, chování a komunikace v různých životních situacích.

Žáci znají významné dokumenty upravující lidská práva a sociálně právní ochranu dětí. Uvědomují si podstatu protiprávního jednání a právní odpovědnosti. Znají pozitivní vliv aktivního pohybu, relaxace a duševní hygieny. Umí hodnotit vhodné a nevhodné zdravotní návyky. Umí diskutovat o rizicích zneužívání návykových látek.

Dokáží se orientovat v trestně právní problematice.

Ví, kde hledat odbornou pomoc.

Dokáží komunikovat se speciálními službami.

Žáci se seznamují od útlého dětství se zdravým životním stylem.

Zodpovídají: především TU, učitelé VOZ, VV, TV

I.2. Oblast volnočasových aktivit žáků

Je nutné propagovat, udržovat, popřípadě zvyšovat činnost zájmových útvarů na škole. Důležité je rovněž podněcování žáků k účasti v

různých soutěžích. Rovněž je třeba umožňovat žákům efektivnější pobyt ve škole nejen v době vyučování.

Zodpovídají: TU

I.3. Snižování absence žáků

Opakovaně působit na rodiče formou výchovných pohovorů v rámci rodičovských schůzek. Častěji předvolávat rodiče žáků s podezřelou absencí do školy.

Zodpovídají: TU, VP

I.4. Zamezování možné šikaně, odmítání návykových látek

Pokračovat v osvětě nejen směrem k žákům, ale i rodičům. Případné projevy možné šikany je nutno neprodleně řešit. Využít především třídnických hodin, rodičovských schůzek, přednášek, besed a dalších akcí v rámci výuky.

Zodpovídají: TU, MPP

Případné výchovné problémy s žáky budou individuálně řešeny schůzkou rodičů s třídním učitelem, metodičkou prevence a výchovnou poradkyní.

II. Směrem k rodičům

Oblast spolupráce s rodiči

II.1. Akce školy pro rodiče a děti

V rámci školního roku jsou pořádány akce jako: Drakiáda, divadelní představení pro rodiče a žáky, Den kouzel, burza sportovních potřeb, beseda pro rodiče na téma SPU, Velikonoční jarmark, oslava Dne matek.

II.2. Průběžná informovanost rodičů

Rodiče budou vždy ihned informováni o situaci, která se bude bezprostředně týkat jejich dítěte. K tomu budou především využity individuální pohovory s rodiči, besedy a v neposlední řadě rovněž rodičovské schůzky.

Tématy, kterým bude rovněž v rámci rodičovských schůzek věnována pozornost, bude rozbor absence třídy, problém šikany a zneužívání návykových látek, bližší okruhy budou stanoveny dle aktuálních potřeb.

Zodpovídají: TU, MP, VP

III. Interní vzdělávání

Oblast informovanosti vyučujících, sebevzdělávání ŠMP

V oblasti prevence bude úkolem ŠMP získávat patřičné znalosti a snažit se o jejich prohlubování.

V oblasti prevence neustále vychází nová odborná literatura, osvědčil se v posledních letech časopis Prevence.

Důležité informace, které mohou využít i ostatní kolegové, budou zveřejňovány ve sborově, aby se s tímto materiálem mohly seznámit. O situaci v oblasti prevence budou ostatní vyučující informováni pravidelně na poradách.

K dlouhodobým cílům ŠMP patří úzká spolupráce se všemi vyučujícími a výchovnou poradkyní školy.

IV. Ověření a hodnocení

Po dohodě s vyučujícími VOZ a členy preventivního týmu na naší škole budou vytvořeny ankety, dotazníky, soutěž apod.

Jak řešit případy související s užíváním návykových látek v prostředí školy

Konzumace tabákových výrobků ve škole

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Pedagogický pracovník dále postupuje podle školního řádu školy, o události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, (zejména odkud, od koho má tabákový výrobek), který založí školní metodik prevence do své agendy.
4. V případě porušení zákazu kouření informuje třídní učitel zákonného zástupce nezletilého žáka.
5. V závažných případech (zejména s ohledem na věk nebo chování dítěte) a jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola orgán-sociálně právní ochrany. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany vyžadovat pomoc.
6. Za konzumaci tabákových výrobků ve škole jsou stanovena tato výchovná opatření:
- 1x DTU, 2x ŘD, 3x snížený stupeň z chování

Konzumace alkoholu ve škole

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Alkohol je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
4. V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.
5. Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu školy. O události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka (zejména odkud, od koho má alkohol), který založí školní metodik prevence do své agendy a vyrozumí vedení školy.
6. V případě, že žák není schopný pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
7. Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany dítěte a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany dítěte vyžadovat pomoc.
8. Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval alkohol ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky.
9. Jestliže se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte.

10. V případě uživatelského zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola potřebné informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.

11. Za konzumaci alkoholu ve škole jsou stanovena tato výchovná opatření školním řádem: - 1x DTU, 2x ŘD, 3x snížený stupeň z chování. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů.

12. V případě podezření na intoxikaci žáka může pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost alkoholu (dechová zkouška), ale pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce nebo zletilého žáka či studenta s orientačním testováním žáka na přítomnost alkoholu. Pokud je výsledek testu pozitivní, postupuje pedagogický pracovník obdobným postupem jako je uvedeno od bodu 3. O události sepíše pedagogický pracovník stručný záznam s vyjádřením žáka.

Nález alkoholu ve škole

1. V případě, kdy pracovníci školy **naleznou v prostorách školy alkohol**, postupují takto:

a) Tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury.

b) O nálezu ihned uvědomí vedení školy.

c) Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu.

d) Zpracují stručný záznam o události.

2. V případě, kdy pracovníci školy **zadrží u některého žáka alkohol**, postupují takto:

a) Zabavenou tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.

b) O nálezů ihned uvědomí vedení školy.

c) O nálezů sepíše stručný záznam, s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen, datum, místo a čas nálezů a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo který jej odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen ředitel školy nebo jeho zástupce. Zápis záznamu založí školní metodik prevence do své agendy.

d) O nálezů vyrozumí zákonného zástupce žáka, a v případě, že se jedná o opakovaný nález u téhož žáka, i orgán sociálně-právní ochrany dítěte.

e) V případě podezření, že alkohol obsahuje i jiné příměsi a byl nalezen u žáka, který se jím intoxikoval, předají zajištěnou tekutinu přivolanému lékaři.

Konzumace OPL ve škole

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci OPL v prostorách školy, nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.

2. Návykovou látku je třeba žákovi odebrat a zajistit ji, aby nemohl v konzumaci pokračovat.

3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.

4. V případě, kdy je žák pod vlivem OPL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.
5. Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu školy. Především ihned zajistí vyjádření žáka a vyrozumí vedení školy.
6. V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
7. V případě, že žák není schopný dbát pokynů zaměstnanců školy, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
8. Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany vyžadovat pomoc.
9. Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval OPL ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky (dbát pokynů pracovníků školy).
10. Současně splní oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte.
11. V případě uživatelova zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.
12. Za konzumaci OPL jsou stanovena tato výchovná opatření školním řádem: dle závažnosti 1x ŘD, 2stupeň z chování . Je nutné rozlišovat distributora od uživatele. Uživatel je nebezpečný pouze sobě, distributor všem. Distribuce je trestným činem, užívání OPL je porušením školního řádu.

13. Navádění jiných žáků k užívání návykových látek je považováno rovněž za nebezpečné a protiprávní jednání.

14 V případě podezření na intoxikaci žáka může pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost OPL (zkouška ze slin), ale pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce. Pokud je výsledek testu pozitivní, postupuje pedagogický pracovník obdobným postupem, jako je uvedeno od bodu 3. O události sepíše pedagogický pracovník stručný záznam s vyjádřením žáka.

15. Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem OPL, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

Nález OPL ve škole

A. V případě, kdy pracovníci školy **naleznou v prostorách školy látku**, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

1. Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.

2. O nálezu ihned uvědomí vedení školy.

3 Za přítomnosti dalšího pracovníka školy vloží látku do obálky, napíše datum, čas a místo nálezů. Obálku přelepí, přelep opatří razítkem školy a svým podpisem a uschovají ji do školního trezoru.

4. O nálezu vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.

B. V případě, kdy pracovníci školy **zadrží u některého žáka látku**, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

1 Zabavenou látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.

2. O nálezů ihned uvědomí vedení školy.

3. O nálezů sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena, datum, místo a čas nálezů a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena (nebo který látku odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen ředitel školy nebo jeho zástupce.

4. O nálezů vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky a informuje zákonného zástupce žáka.

5. V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předají látku zajištěnou výše uvedeným postupem, přivolanému lékaři. Může to usnadnit léčbu, neboť u řady jedů jsou známy protijedy. Další postup nutný k identifikaci látky pak zajistí Policie ČR.

C. V případě, kdy pracovníci školy mají podezření, že **některý z žáků má nějakou OPL u sebe**, postupují takto:

1. Jedná se o podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.

2. Bezodkladně vyrozumí Policii ČR, zkonzultují s ní další postup a informují zákonného zástupce žáka.

3. Žáka izolují od ostatních a do příjezdu Policie ČR je nutné mít ho pod dohledem. U žáka v žádném případě neprovádějí osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věcí.

Za držení OPL ve škole jsou stanovena tato výchovná opatření školním řádem: 1x ŘD, 2stupeň z chování U prokázané distribuce OPL snížený stupeň z chování.

Jak postupovat při nahlášení krádeže žákem

1. O události pořídít záznam na základě výpovědi poškozeného.
2. Věc předat orgánům činným v trestním řízení (ohlásit obvodní oddělení Policie ČR), nebo poučit poškozeného žáka (jeho zákonného zástupce), že má tuto možnost.
3. V případě, že je znám pachatel, je třeba nahlásit věc orgánu sociálně-právní ochrany a současně věc předat orgánům činným v trestním řízení.

Jak postupovat při vzniku škody

1. Jakmile vznikne škoda na školním majetku, je třeba o celé záležitosti vyhotovit záznam a pokusit se odhalit viníka.
2. V případě, že viníka škola zná, může na něm (jeho zákonném zástupci) vymáhat náhradu škody.
3. V případě, že nedojde mezi zákonnými zástupci nezletilého dítěte a školou k dohodě o náhradu škody, může škola vymáhat náhradu soudní cestou.

Za krádež a úmyslné ničení majetku ve škole jsou stanovena tato výchovná opatření školním řádem: dle výše škody DTU ne DŘ, při opakovaném jednání či kombinaci s jinými porušeními ŠŘ snížený stupeň z chování.

Postup v případě neomluvených absencí

O neomluvené absenci informuje třídní učitel výchovnou poradkyni a ŘŠ. Neomluvenou nepřítomnost 1 den řeší TU, VP se zákonným zástupcem (2 dny a více řeší výchovná komise a ŘŠ podá oznámení příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany dětí), který je pozván doporučeným dopisem. Projedná důvod nepřítomnosti žáka a způsob omlouvání jeho nepřítomnosti a upozorní na povinnost stanovenou zákonem. Seznámí zákonného zástupce žáka s možnými důsledky v případě nárůstu neomluvené absence. Provede zápis z pohovoru, do něhož uvede způsob nápravy dohodnutý se zákonným zástupcem žáka. Zákonný zástupce žáka zápis podepíše a obdrží kopii zápisu.

ŠŘ jsou stanovena tato výchovná opatření: 1 den – bez prohřešků vůči ŠŘ DTU, 1 den +předcházející prohřešky DŘ, 2 dny 2. stupeň z chování, více než dva dny 3. stupeň.

Postup při zjištění šikany na škole

1. Okamžitá ochrana oběti: umístění žáka do chráněného prostředí s dohledem dospělé osoby. Kontaktování rodičů, aby dítě vyzvedli a domluvili se na dalším postupu.

2. Stanovení strategie: Situaci řeší tým: ŘŠ, TU, ŠMP, VP

3. Rozhovor se žáky v pořadí: oběť, svědci, agresori: Výpovědi jsou zaznamenány dostatečně přesně. Je třeba oddělit agresory od kolektivu, aby nemohli ovlivnit svědky.

Je třeba zjistit:

- Kdo je oběť?
- Kdo je agresor?
- Kdy a kde k šikaně dochází?
- Jakou formou?
- Jak dlouho a často trvá?
- Proč X ubližovali?
- Jaký trest (opatření) navrhuješ?
- Proč?
- Jak lze násilí v budoucnu zabránit?

Přímá konfrontace oběti s agresorem je nepřístupná!

4. Oznámení: ŘŠ vždy informuje OSPOD a PPP Vyškov, případně Policii ČR a další orgány.

5. Informace učitelskému sboru a jeho účast: ŘŠ svolá mimořádnou schůzi, seznámí učitele s okolnostmi vzniku a vyšetřováním případu.

6. Za intervenční tým přednese návrh na výchovná opatření a na způsob práce s klimatem třídy. O výchovném opatření nechá hlasovat a vyhotovit zápis s domluveným zápisem (např. monitoring chování, zvýšený dozor, formy postihu při dalším porušení kázně, programy na zlepšování sociálních vztahů ve skupině apod.)

7. Individuální schůzky s rodiči aktérů případu (agresorů, oběti)
Dohoda o vzájemné informovanosti (je nutné, aby se škola dohodla na vzájemném informování)

8. Třídnická hodina pro žáky (žáci jsou informováni o rizicích agresivního chování a o výchovných opatřeních, diskuse o možnostech pomoci pro oběti a svědky šikany).

9. Mimořádná třídnická schůzka (po přijetí výchovných opatření)
Rodiče jsou informováni o situaci, průběhu vyšetřování a opatřeních pro zamezení dalších potíží. Učitel má vždy na mysli ochranu oběti, přítomně seznámí s příznaky šikany a kontakty na odborné instituce. Schůzce může být přítomen odborník. Rodiče jsou ubezpečeni o kompetencích školy případ dále řešit jsou vyzváni ke zvýšené pozornosti.

Výchovná opatření: (dle závažnosti) - důtka ředitele, snížená známka z chování.

Postup při zjištění agresivního chování žáka

V případě zjištění agresivního chování žáka je primárně nutné zabránit dalšímu pokračování a omezení jeho agresivity.

Provést rozhovor s agresorem, rozebrat příčiny jeho chování a zároveň nebezpečí a ohrožení, které svým jednáním způsobuje, motivovat jej k nápravě. Informovat zákonného zástupce žáka a domluvit se na jednotném postupu školy a rodičů. (TU provede zápis o schůzce s rodiči, vyhotoví kopii pro rodiče). Výchovná opatření dle závažnosti ŘD, snížený stupeň z chování.

V Pustiměři 29.5.2013

Mgr. Kateřina Hrozková, ŠMP